

«Тұрақты даму тұжырымдамасы. Экологиялық аспект» тақырыбындағы оқыту бағдарламасы

Қатысушылар: Университеттің білім алушылары мен қызметкерлері.

Өткізілетін күні мен уақыты: 2024 жылғы 29 наурыз, сағ. 10.00-12.30 (ОПҚ, білім алушылар үшін); 2024 жылғы 15 сәуір, сағ.10.00-12.30 (ӘБК үшін).

Өткізілетін орны: Бейбітшілік көш. 51, ҚД және гигиена кафедрасы.

Мақсаты – тұрақты даму тұжырымдамасын, оны қазіргі кезеңде іске асыруды, даму перспективаларын зерттеу және тұжырымдаманы жүзеге асырудың тұрақтылығы мен проблемаларын бағалау.

Жұмыс жоспары:

1. Тұрақты даму тұжырымдамасының теориялық негіздері;
 - 1.1. Тұрақты даму тұжырымдамасының мәні;
 - 1.2. Тұрақты даму туралы ғылыми көзқарастардың эволюциясы;
 - 1.3. Тұрақты даму тұжырымдамасының экологиялық компоненті;
 2. Әлемдік экономикадағы орнықты даму қағидаттары;
 - 2.1. Аумақтардың орнықты дамуының параметрлері мен индикаторлары;
 - 2.2. Тұрақты дамудың экологиялық аспектілері бойынша халықаралық нормалар;
 - 2.3. Әлемдік экономикадағы тұрақты даму тұжырымдамасын іске асырудағы қайшылықтар;
 - 2.4. Қазақстанда орнықты даму тұжырымдамасын іске асыру;
 - 2.5. Тұрақты дамуды бағалау. Тұрақты тұжырымдаманы іске асыру мәселелерін шешу жолдары.
-

Тұрақты дамуға кіріспе және оның денсаулық сақтаумен байланысы

Қоғамның қазіргі жағдайын, ең алдымен, адам өмірінің барлық салаларын техникаландырумен байланысты әртүрлі дағдарыстық құбылыстармен сипаттауға болады. Әртүрлі факторлар, соның ішінде техногендік өркениет, орасан зор табиғи ресурстарды қажет ететін индустриалды қоғам, адамның өмір сүруін тек табиғи ресурстар арқылы мүмкін емес етеді. Дегенмен, адамзат құрған өркениет негізгі табиғатты алмастыра алатын деңгейге жетпеді. Қазіргі уақытта күн өткен сайын адам өзін табиғаттың бір бөлігі ретінде аз сезінеді, ал болашақ ұрпақтың өмірлік мүдделеріне қауіп төндіреді. Бұл проблемаларды шешуді тек бір жолмен жүзеге асыруға болады – бүкіл қоғамның эко-дамудың жаңа принциптеріне көшуі, нәтижесінде тұрақты даму тұжырымдамасының пайда болуы, яғни қоғамның үйлесімді, реттелген динамикасы және оның табиғатпен коэволюциясы деп атауға болады. Ешбір мемлекет, тіпті ең дамыған мемлекеттер де жаңа мақсаттарды таңдамай, өзінің 4 даму тетігін түбегейлі өзгертпей, тұрақты даму жолына түсе алмайды. Дамудың жаңа стратегиясы бұдан былай модернизациялық қуып жетуді емес, табиғатты және бүкіл адамзатты қорғауға және сақтауға көмектесетін трансформациялық-озық болуды талап етеді, бұл оның басқа адамдарға зиян келтіретін болашақты жекешелендіруге тырысатын бөлігі ғана емес.

Бұл тақырыптың өзектілігі қазіргі әлемдік даму қоршаған ортаға теріс әсердің өсуімен, табиғи ресурстардың сарқылуымен және биосфера тепе-теңдігінің бұзылуымен байланысты. Қазірдің өзінде климаттың өзгеруінің салдары планетаның барлық бұрыштарында байқалады. Мұның бәрі әлеуметтік проблемалардың шиеленісуіне алып келеді және одан әрі даму мүмкіндіктерін шектейді, тек тұрақты даму тұжырымдамасын жүзеге асыру ғана осы деградациялық процестерді тоқтата алады. Тұрақты даму тұжырымдамасына шетелдік және қазақстандық ғалымдар қызығушылық танытуда.

Ұлт денсаулығын нығайту – мемлекеттің маңызды міндеттерінің бірі. Қазақстан Республикасының 2050 жылға дейінгі ұзақ мерзімді стратегиясында басты мақсат күшті мемлекет, дамыған экономика және жалпыға ортақ еңбек мүмкіндіктері негізінде өркендеу қоғамын құру, сондай-ақ Қазақстанның әлемнің ең дамыған отыз елінің қатарына кіруі болып айқындалды. Осы стратегияны іске асырудағы жеті ұзақ мерзімді басымдықтардың бірі ретінде мемлекет «әлеуметтік саясаттың жаңа қағидаттары – әлеуметтік кепілдіктер мен жеке жауапкершілікті» айқындады, мұнда денсаулық сақтау халықтың денсаулығын қорғауды қамтамасыз етуде мемлекеттің әлеуметтік кепілдіктерін беретін және азаматтардың өз денсаулығын сақтау мен нығайту үшін жеке жауапкершілігін қолдайтын маңызды сала болып саналады.

Адамдардың денсаулығын жақсартуға, қолдауға және қалпына келтіруге ықпал ететін қолжетімді және тиімді денсаулық сақтау жүйесін қамтамасыз ету, сондай-ақ қазіргі және болашақ ұрпақтардың әл-ауқаты елдің 2025 жылға дейінгі мемлекеттік саясатының жалпыұлттық басымдықтарының бірі болып айқындалған.

Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі ұлттық даму жоспары шеңберінде халықтың денсаулығын қорғау саласындағы орта мерзімді

мақсаттарды іске асыру дәстүрлі денсаулық сақтау жүйесінен азаматтардың денсаулық көрсеткіштерін жақсартуды көздеген пациентке бағытталған медицинаға, қалалық және ауылдық елді мекендер арасындағы медициналық қызмет көрсету сапасындағы теңсіздіктен сапалы медициналық қызметтерді кеңінен көрсетуге көшуді мақсат етеді.

Осылайша, Қазақстан БҰҰ-ның «тұрақты дамудың негізгі элементтері – салауатты өмір салтын қамтамасыз ету және кез келген жастағы барлық адамдар үшін әл-ауқатқа жәрдемдесу» екенін айқындауға өзінің бейілділігін растайды.

The training program on the topic “The concept of sustainable development. The environmental aspect”

Participants: University students and staff

Date and time: March 29, 2024 10.00 am - 12.30 pm (for teaching staff, students); April 15, 2024 10.00 am - 12.30 pm (for administrative-managerial staff).

Venue: 51 Beybitshilik str., Chair of Health and Hygiene.

The purpose of the training is to study the concept of sustainable development, its implementation at the present stage, development prospects and assessment of sustainability and problems of implementation of the concept.

Work plan:

1. Theoretical foundations of the concept of sustainable development;
 - 1.1. The essence of the concept of sustainable development;
 - 1.2. The evolution of scientific views on sustainable development;
 - 1.3. The environmental component of the concept of sustainable development;
 2. Principles of sustainable development in the global economy;
 - 2.1. Parameters and indicators of sustainable development of territories;
 - 2.2. International standards on environmental aspects of sustainable development;
 - 2.3. Contradictions in the implementation of the concept of sustainable development in the global economy;
 - 2.4. Implementation of the Concept of Sustainable Development in Kazakhstan;
 - 2.5. Assessment of sustainable development. Ways to solve the problems of implementing the concept of sustainable development.
-

Introduction to sustainable development and its relation to healthcare

The current state of society can be characterized by various crisis phenomena, which are primarily associated with the technization of all spheres of human activity. Various factors, such as man-made civilization, industrial society, which require enormous natural resources, make it impossible for a person to exist only at the expense of natural resources. Nevertheless, the civilization created by mankind has not yet reached the level at which it could replace the first nature. Nowadays, people feel less and less part of nature, and the threat to the vital interests of future generations is becoming more acute and serious. There is only one way to solve these problems – the transition of the whole society to new principles of eco-development, which can result in the emergence of the concept of sustainable development, that is, harmonious, orderly dynamics of society in combination with its co-evolution with nature. None of the states, even the most developed ones, will be able to embark on the path of sustainable development without radically changing the mechanism of their own development, without choosing new goals. The new development strategy requires to be no longer modernization-catching up, but transformational-advancing, which will help to protect and preserve nature and all of humanity, and not only its part, which seeks to privatize the future to the detriment of other people.

The relevance of this topic is due to the fact that modern world development is associated with an increase in negative environmental impacts, the depletion of natural resources, and a violation of the balance of the biosphere. Already today, the effects of climate change are felt in all corners of the planet. All this leads to an aggravation of social problems and limits the possibilities for further development, and only the implementation of the concept of sustainable development can stop these degradation processes. Both foreign and Kazakhstani scientists are interested in the concept of sustainable development.

Strengthening the health of the nation is one of the most important tasks of the state. In the long-term Development Strategy of the Republic of Kazakhstan until 2050, the main goal is to create a welfare society based on a strong state, a developed economy and opportunities for universal labor, as well as Kazakhstan's entry into the top thirty most developed countries in the world. As one of the seven long-term priorities in the implementation of this strategy, the state has identified "new principles of social policy – social guarantees and personal responsibility", where healthcare is an important industry that provides social guarantees to the state in ensuring public health protection and supports the personal responsibility of citizens for maintaining and strengthening their health.

Ensuring an affordable and effective healthcare system that contributes to improving, maintaining and restoring people's health, as well as the well-being of current and future generations, are identified as one of the national priorities of the country's state policy until 2025.

The implementation of medium-term goals in the field of public health protection within the framework of the National Development Plan of the Republic of Kazakhstan until 2025 provides for a transition from a traditional healthcare system to patient-centered medicine focused on improving the health of citizens, from inequality in the

quality of medical care between urban and rural settlements to the widespread provision of high-quality medical services.

Thus, Kazakhstan confirms its commitment to the UN definition that the key elements of sustainable development are ensuring a healthy lifestyle and promoting well-being for all people at any age.

**Программа обучения на тему «Концепция устойчивого развития.
Экологический аспект»**

Участники: обучающиеся и сотрудники Университета.

Дата и время проведения: 29 марта 2024 г. 10.00-12.30 ч. (для ППС, обучающихся); 15 апреля 2024 г. 10.00-12.30 ч. (для АУП).

Место проведения: ул. Бейбитшилик 51, кафедра ОЗ и гигиены.

Целью обучения является исследование концепции устойчивого развития, ее реализации на современном этапе, перспектив развития и оценка устойчивости и проблем осуществления концепции.

План работы:

1. Теоретические основы концепции устойчивого развития;
 - 1.1. Сущность концепции устойчивого развития;
 - 1.2. Эволюция научных взглядов на устойчивое развитие;
 - 1.3. Экологическая составляющая концепции устойчивого развития;
 2. Принципы устойчивого развития в мировой экономике;
 - 2.1. Параметры и индикаторы устойчивого развития территорий;
 - 2.2. Международные нормы по экологическим аспектам устойчивого развития;
 - 2.3. Противоречия реализации концепции устойчивого развития в мировой экономике;
 - 2.4. Реализация Концепции устойчивого развития в Казахстане;
 - 2.5. Оценка устойчивого развития. Пути решения проблем реализации концепции устойчивого.
-

Введение в устойчивое развитие и его связь со здравоохранением

Современное состояние общества можно охарактеризовать различными кризисными явлениями, которые связаны, в первую очередь, с технизацией всех сфер человеческой жизнедеятельности. Различные факторы, среди которых техногенная цивилизация, индустриальное общество, требующие колоссальных природных ресурсов, делают невозможным существование человека лишь за счет природных ресурсов. Тем не менее, цивилизация, созданная человечеством, пока не достигла того уровня, при котором она смогла бы заменить первую природу. В настоящее время человек всё меньше чувствует себя частью природы, и угроза для жизненно важных интересов будущих поколений становится всё острее и серьезнее. Решение данных проблем возможно осуществить лишь одним способом - переход всего общества к новым принципам экоразвития, следствием чего можно назвать появление концепции устойчивого развития, то есть гармоничной, упорядоченной динамики общества в сочетании с его коэволюцией с природой. Ни одно из государств, даже самых развитых, не сможет встать на путь устойчивого развития, при этом кардинально не изменив механизм своего развития, не выбрав новые цели. Новая стратегия развития требует быть уже не модернизационно-догоняющей, а трансформационно-опережающей, которая поможет обезопасить и сохранить природу и всё человечество, а не только её части, которая стремится приватизировать будущее в ущерб остальным людям.

Актуальность данной темы обусловлена тем, что современное мировое развитие сопряжено с нарастанием негативного воздействия на окружающую среду, истощением природных ресурсов, нарушением баланса биосферы. Уже сегодня последствия изменения климата становятся ощутимыми во всех уголках планеты. Все это ведет к обострению социальных проблем и ограничивает возможности дальнейшего развития, и лишь реализация концепции устойчивого развития может остановить эти деградиционные процессы. Интерес к концепции устойчивого развития проявляют как зарубежные, так и казахстанские ученые.

Укрепление здоровья нации является одной из важнейших задач государства. В долгосрочной Стратегии развития Республики Казахстан до 2050 года главной целью определены создание общества благоденствия на основе сильного государства, развитой экономики и возможностей всеобщего труда, а также вхождение Казахстана в тридцатку самых развитых стран мира. В качестве одного из семи долгосрочных приоритетов в реализации данной стратегии государством определены "новые принципы социальной политики – социальные гарантии и личная ответственность", где здравоохранение является важной отраслью, предоставляющей социальные гарантии государства в обеспечении охраны здоровья населения и поддерживающей личную ответственность граждан за сохранение и укрепление своего здоровья.

Обеспечение доступной и эффективной системы здравоохранения, способствующей улучшению, поддержанию и восстановлению здоровья людей, а также благополучие нынешних и будущих поколений определены одними из общенациональных приоритетов государственной политики страны до 2025 года.

Реализация среднесрочных целей в области охраны здоровья населения в рамках Национального плана развития Республики Казахстан до 2025 года

предусматривает переход от традиционной системы здравоохранения к пациенто-центричной медицине, ориентированной на улучшение показателей здоровья граждан, от неравенства в качестве медицинского обслуживания между городскими и сельскими населенными пунктами к повсеместному оказанию качественных медицинских услуг.

Тем самым, Казахстан подтверждает свою приверженность определению ООН о том, что ключевые элементы устойчивого развития – это обеспечение здорового образа жизни и содействие благополучию для всех людей в любом возрасте.